

5776 Choekat - Bescheidenheid kent zijn tijd

In de parasja vinden wij een interessante tegenstelling. Eerst zien we dat het volk werd gestraft met giftige slangen. De oplossing werd er bij gegeven: Mosje moest een slang maken en eenieder die naar de slang zou kijken zou genezen.

Een vreemde opdracht. Ten eerste omdat dit volledig indruist tegen de manier waarop de Tora - en dus Mosje - al die jaren aan het volk had geleerd zich te gedragen. Ver weg van afgodendienst en beeldenverering moest men blijven en alleen maar dawwenen naar Hasjem.

Nu opeens leek dat niet de bedoeling. Juist een afbeelding van een dier - een slang nog wel - bracht genezing. Weliswaar zeggen onze geleerden al: niet de slang bijt, maar de zonde, en ook: niet de slang maakt gezond maar het geloof in Hasjem. Toch blijft het een vreemde gang van zaken.

Verderop in de parasja stuurt Mosje boodschappers naar Edom en hij zegt: laat ons door je land, wij zijn broers - Edom is Esaw, de broer van Jaakow - en wij willen naar Israel, dat komt ons toe.

Dan vertelt Mosje aan Edom over de geschiedenis in Egypte: 'en toen stuurde G'd een Engel' - wie was die Engel? Niemand minder dan Mosje zelf. Waar is de bescheidenheid waar Mosje zo om beroemd is, de meest bescheiden man wordt hij genoemd, en nu opeens noemt hij zichzelf een Engel.

Wat we uit deze twee episodes kunnen zien is dat soms een mens niet bescheiden genoeg kan zijn: In de genezing van het volk wordt Mosje volledig overgeslagen en soms moet je op je strepen staan en alle schroom laten varen: een Engel, een boodschapper van Hasjem Zelf dat ben ik.

Maar hoe kun je weten welke van de twee houdingen gewenst is op welk moment? De regel is dat als men iets voor Tora, Mitswot, het Joodse volk wil bereiken bij de niet Joodse volkeren of binnen onze eigen gemeenschap dan is bescheidenheid niet altijd op zijn plaats.

Voor de Tora moet men soms stevig voor de dag komen. Maar als het gaat om de houding tussen Joden in - dan moet men zichzelf helemaal kunnen wegcijferen. Dus tegenover Edom is Mosje een Engel, tegenover zijn broers die hebben gezondigd staat hij buitenspel en alleen een direct contact met Hasjem kan ons dan redden.